

тема:

14 лютого
2020 року
відбулося
засідання
РАУ

с. 3

НААУ
запровадить
мобільний
додаток
«Тривожна
кнопка для
адвоката»

с. 7

Делегація НААУ
взяла участь
у засіданні
ССВЕ у Відні

с. 8

Славетні
адвокати
минулого —
ювіляри
у 2020 році

с. 60

СЛАВЕТНІ АДВОКАТИ МИНУЛОГО — ЮВІЛЯРИ У 2020 РОЦІ

Галина Басара-Тиліщак, Інститут історії України НАН України, к. і. н.

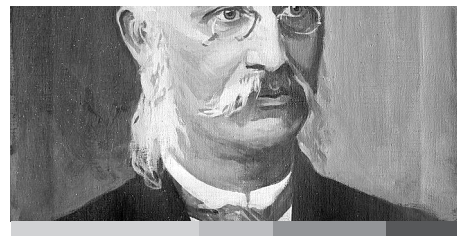
Ювілейна дата — значимий привід вшанувати пам'ять славетних адвокатів минулого: відзначити їхню різнопланову та успішну професійну діяльність, громадську активність, політичну боротьбу. У 2020-му згадаємо щедрого мецената Теофіла Дембицького, очільника українського руху в Одесі Петра Климовича, незмінного голову Київської комісії присяжних повірених Олександра Гольденвейзера, фундатора музею «Бойківщина» у Самборі Данила Стахуру, ученого-етнографа Володимира Охримовича, учасника польського визвольного руху Любомира Длуголенцького, міністра, публіциста і редактора Лонгина Цегельського, дипломата Ярослава Олесницького, державного службовця ЗУНР Романа Перфецького, ученого-правника і педагога Олександра Надрагу. Як завжди, більше детальної інформації про адвокатів-ювілярів протягом 2020 року розміщуємо на Facebook-сторінці Центру досліджень адвокатури і права при НААУ — Проєкт «Історія адвокатури України».

175-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТЕОФІЛА ДЕМБИЦЬКОГО

Адвокат і громадський діяч, відомий меценат Теофіл Дембицький народився у 1845 році у селі Словита неподалік Перемишля (наразі — Республіка Польща) у родині священника. Навчався у Бережанській гімназії та на юридичному факультеті Львівського університету. Обов'язкові для вступу у професію — судову практику та шестирічне адвокатське стажування — кандидат адвокатури відбудув у Перемишлі. Після здобуття ступеня доктора права, у 1874 році, відкрив у Перемишлі адвокатську канцелярію. Наступного року переїхав у Коломию і протягом 40 років вів тут власну адвокатську діяльність. У місті якраз розпочав функціонувати окружний суд, тож роботи було багато. Успішний адвокат Дембицький став доволі заможною людиною.

Колеги по адвокатському цеху так описували Теофіла Дембицького: «Вже сам зовнішній вигляд, якому відповідає теж гарна і добра душа та непохитний характер, — накладав кожному, хто з ним ближче познайомився, обов'язок глибокої пошани. Чоловік високої культури, знавець права і дбайливий правний дорадник своїх клієнтів, д-р Дембицький не забував про свої громадянські обов'язки — а саме про опіку над незащищеною молоддю та про наші установи».

Після приїзду Дембицького українське громадське

життя в Коломії значно пожвавилось. У 1877 році адвокат став засновником коломиїської філії Товариства «Просвіта», фундатором побудови Українського Дому в Коломії, членом його першої Управи і почесним членом Товариства «Український Народний Дім».

Політична боротьба мало цікавила адвоката Дембицького, а от до організації українського економічного життя він доклав чимало зусиль. У 1908 році увійшов до складу 15-ти засновників (здебільшого також адвокатів) «Земельного банку гіпотечного» у Львові — першої української банківської установи на території Галичини та Буковини. Через два роки Теофіл Дембицький став президентом спостережної ради банку і переобирався на цю посаду до кінця життя. У 1904 році адвокат — серед засновників «Покутського союзу кредитово-господарчого» в Коломії, у 1911 році обраний заступником президента товариства страхування життя і пенсії «Карпатія» у Чернівцях.

Теофіл Дембицький володів значними земельними угіддями на Покутті та нерухомістю у Коломії. Власни-

ми коштами він фінансував українські організації у Коломиї та Львові, спонсорував навчання обдарованих українських студентів. У 1894 році адвокат пожертвував значні кошти на будівництво Українського театру у Львові, у 1903 році — його ім'я серед жертводавців на Академічний дім — гуртожиток для українських студентів у Львові. У заповіті він відписав свій маєток з усіма землями Науковому товариству імені Шевченка.

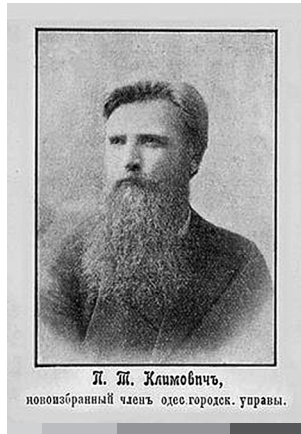
Після початку Першої світової війни дирекція «Земельного банку гіпотечного» евакуювалася до Відня. З цього часу Теофіл Дембицький проживав у австрійській столиці. 16 липня 1915 року адвокат помер від інфаркту. Похований на центральному кладовищі Відня.

165-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПЕТРА КЛИМОВИЧА

Адвокат, український громадський і політичний діяч Петро Климович народився у 1855 році на Полтавщині у родині православного священника. Закінчив Полтавську духовну семінарію. У 1878 році завершив навчання на юридичному факультеті Новоросійського університету в Одесі зі ступенем кандидата адвокатури. Займався адвокатською діяльністю.

Петро Климович ще у студентські роки долучився до українського громадського руху. Став членом Одеської старої громади, був заарештований та ув'язнений за громадську діяльність. Після звільнення виїхав до Австрії, згодом — до Швейцарії. У 1881 році зустрічався у Женеві з Михайлом Драгомановим.

Повернувшись на Батьківщину, працював помічником секретаря земського банку Херсонської губернії. У 1899 році обраний членом Одеської міської управи. На своїй посаді відповідав за міський благоустрій Одеси: покращення роботи водогону, каналізації, облаштування бруку вулиць, організацію трамвайного сполучення. У 1901 — 1904 роках «кандидат адвокатури Петро Титович Климович» — депутат (гласний) Одеської міської думи.

У 1904 році, після виявлених зловживань попереднього керівника, Петро Климович змушений був на якийсь час очолити одеський водогін: провів ревізію витрат, були випробувані нові машини водогону. З обранням Климовича головою Одеського товариства взаємного кредиту адвокат залишив посаду члена міської управи. До 1917 року очолював Одеське відділення Російсько-англійської торговельної палати, а також економічний відділ Одеського відділення Російського технічного товариства, був головним представником Петербурзького товариства страхування в Одесі.

Так само активно продовжувалася участь адвоката Климовича в українському громадському житті в Одесі. У 1906 році він був організатором і одним із перших керівників «Просвіти».

Навесні 1918 року прем'єр-міністр Уряду Української Народної Республіки Всеволод Голубович призначив Петра Климовича Керуючим Міністерством фінансів. Однак після приходу до влади Гетьмана Павла Скоропадського Климович участі в роботі Уряду не брав. У липні 1918 року адвоката обрали головою Одеської української міської ради.

Петро Климович був убитий більшовиками в Одесі 14 червня 1920 року.

165-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ОЛЕКСАНДРА ГОЛЬДЕНВЕЙЗЕРА

Відомий адвокат, публіцист, правник і довголітній голова Київської комісії присяжних повірених Олександр Соломонович Гольденвейзер народився у 1855 році у Каневі в родині купця другої гільдії. Закінчив гімназію у Катеринославі (сучасний Дніпро). У 1876 році завершив навчання на юридичному факультеті Санкт-Петербурзького університету. Працював помічником присяжного повіреного (адвоката) у свого брата Мойсея Гольденвейзера у Москві.

У 1877 році Олександр Гольденвейзер переїхав до Києва, де незабаром очолив київську адвокатуру — розпорядчий комітет Київської консультації присяжних повірених. Організував та очолив Товариство допомоги особам, звільненим з місць ув'язнення.

Олександр Гольденвейзер вважався одним з найбільших спеціалістів з цивільного права у Росії. Автор наукових праць з цивільного та кримінального права, проблем петенційної системи, соціального

законодавства. Також написав працю за творчістю Льва Толстого, з яким був близько знайомий: «Злочин як покарання, а покарання як злочин — мотиви Толстовського «Воскресіння» (1908, 1911).

Олександр Гольденвейзер виступав як адвокат на політичних процесах В. Є. Малавського (1879), А. І. Богдановича (1883), «Процесі дванадцяти» (1884).

Помер у Києві 24 травня 1915 року.

160-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДАНИЛА СТАХУРИ

Адвокат і громадсько-політичний діяч Данило Стахура народився у 1860 році в селянській родині на Лемківщині (наразі — Республіка Польща). Навчався у гімназії у Перемишлі. Юридичну освіту здобув у Львівському університеті.

З 1891 року Данило Стахура працював адвокатом у Самборі на Львівщині. Був активним на громадській ниві: організував філію товариства «Просвіта», засну-

вав читальні, ремісничі курси. Співзасновник економічних товариств «Народний дім», філії «Сільського господаря» у Самборі. У 1907 році Данило Стахура обраний депутатом австрійського парламенту.

Під час Першої світової війни російська окупаційна влада за-
слала адвоката Стахуру до Сибіру, де він пе-

ребував у 1915 — 1917 роках. Після Лютневої революції 1917 року повернувся із заслання й оселився у місті Берегове на Закарпатті. Тут отримав громадянство і здійснив правничу кар'єру судді: працював надрадником окружного суду, головою сенату і віцепрезидентом суду. Заснував філію «Просвіти» в Береговому.

У 1932 році Данило Стахура став фундатором Музею «Бойківщина», віддавши під музей частину свого будинку у Самборі. З 1934 року, вийшовши на пенсію, проживав в Ужгороді й надалі працював у товаристві «Просвіта».

Помер 20 грудня 1938 року у Празі.

150-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА ОХРИМОВИЧА

Адвокат, громадсько-політичний діяч, журналіст і етнограф Володимир Охримович народився у 1870 році на Станиславщині. Навчався у Стрийській гімназії та Львівському університеті. У 1903 році відкрив адвокатську канцелярію в Заліщиках.

З 1890-х років почав активну діяльність як учений-етнограф, з 1899 року — дійсний член Наукового товариства імені Шевченка. У 1902 році Володимир Охримович став головним редактором газети «Діло». У 1907 — 1908 роках обраний депутатом до австрійського парламенту.

Після початку Першої світової війни Володимир Охримович був вивезений російськими окупаційними військами як заручник у Сибір. У 1918 році повернувся у Галичину, обраний депутатом Української Національної Ради — парламенту ЗУНР.

У 1921 — 1925 роках Володимир Охримович — декан юридичного факультету Львівського таємного українського університету. До 1925 року також працював у редакції журналу «Дністер». Згодом повернувся до адвокатської практики.

Володимир Охримович — автор багатьох наукових праць зі статистики, етнології, етнографії, мовознавства. З творів ученого з правничим напрямом відомі: «Знадоби до пізнання народних звичаїв і поглядів правних», «Українсько-руські приповідки правничі, систематично впорядковані та юридично пояснені».

Помер Володимир Охримович у 1931 році. Похований у Львові на Личаківському цвинтарі.

145-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЮБОМИРА ДЛУГОЛЕНЦЬКОГО

Адвокат і громадських діяч Любомир Артурович Длуголенцький походив із польського шляхетського роду, що осів на Поділлі.

Адвокатську кар'єру у Вінниці починав у 1900-х роках як помічник адвоката Болеслава Лещинського, після смерті якого успадкував клієнтуру. Побудував

Домъ Л. Длуголенскаго, Торговая улица.
Dom mecenasa L. Długoleckiego, ulica Handlowa.

для себе будинок, який і досі вабить своїм незвичним виглядом.

Активна громадська позиція спонукала Длуголенцького у 1912 році стати міським гласним, у 1914 році був обраний земським гласним Вінницького повіту. У 1917 році Любомир Длуголенцький став секретарем президії виконкому міської Ради громадських організацій, згодом — міським комісаром Вінниці від Тимчасового уряду.

Із установленням радянської влади у січні 1918 року увійшов до складу міського Головного польського комітету, який опікувався представниками польської громади краю. Як очільник Нідерландського консульства у Вінниці Любомир Длуголенцький дав змогу подолянам виїжджати за кордон, за що був заарештований радянською владою. Після звільнення емігрував до Польщі. З 1922 року був суддею окружного суду в Познані (Польща).

145-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЛОНГИНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО

Адвокат, громадсько-політичний діяч, публіцист і дипломат Лонгин Цегельський народився у 1875 році у Кам'янці-Струмиловій на Львівщині у священничій родині. Юридичну освіту здобув у Львівському університеті. Адвокатську практику відчув у Львові.

Згодом зайнявся редакторською та публіцистичною діяльністю. Редактор часописів «Діло», «Свобода», «Українське Слово». У 1913 — 1919 роках Лонгин Цегельський — діяч Української національно-демократичної партії, член її Народного комітету. У 1911 —

1918 роках — депутат австрійського парламенту та галицького сейму.

З початком Першої світової війни Лонгин Цегельський увійшов до складу Головної Української Ради та Загальної Української Ради. Став делегатом Союзу визволення України до Туреччини та Швеції.

У 1918 році Лонгин Цегельський обраний депутатом Української Національної Ради — парламенту ЗУНР. У листопаді — грудні 1918 року — державний секретар внутрішніх справ ЗУНР, навесні 1919 року став керівником секретаріату закордонних справ. Лонгин Цегельський — учасник урочистого проголошення Акта Злуки УНР і ЗУНР у Києві 22 січня 1919 року.

Протягом 1920 — 1921 років Цегельський обіймає посаду голови дипломатичної місії ЗУНР у США. Після закінчення своїх повноважень залишився в еміграції. Редагував діаспорні часописи «Український Вісник», «Шлях» та «Америка».

145-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЯРОСЛАВА ОЛЕСНИЦЬКОГО

Адвокат, громадсько-політичний діяч, дипломат Ярослав Олесницький народився у 1875 році в Галичі у родині священника. Отримав юридичну освіту.

У 1917 році — член Української національно-демократичної партії. У 1918 році обраний членом Української Національної Ради у Львові. 22 січня 1919 року Я. Олесницький входив до складу делегації ЗУНР на святі Злуки у Києві, на якому зачитав французькою мовою Ухвалу Української Національної Ради «Про злуку ЗУНР і УНР».

Протягом 1919 — 1921 років Ярослав Олесницький обіймав посаду радника української дипломатичної місії у Великій Британії. У 1921 — 1923 роках — голова дипломатичного представництва УНР у Великій Британії.

З 1923 року Ярослав Олесницький проживав у Золочеві на Львівщині. Займався адвокатською практикою. Був членом Союзу українських адвокатів. У 1930 році

став депутатом польського Сейму. У 1931 році від імені Української парламентської репрезентації виступив зі зверненням до Ліги Націй у Женеві з рішучим протестом проти політики «пацифікації» — репресивних заходів польської влади з метою «втихомирити» українське населення окупованих Польщею Галичини і Волині.

Ярослав Олесницький помер у 1933 році.

140-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ РОМАНА ПЕРФЕЦЬКОГО

Адвокат, громадсько-політичний і державний діяч Роман Перфецький народився у 1880 році в Коломиї у родині вчителя гімназії. Навчався у Коломийській гімназії, юридичну освіту здобув у Львівському та Віденському університетах.

З 1911 року працював адвокатом у Бібрці на Львівщині та у Львові. У 1913 — 1914 роках обирався депутатом Галицького крайового сейму.

Під час Першої світової війни — член Союзу визволення України. У 1918 році — депутат Української

Національної Ради — парламенту ЗУНР, комісар Сокальського повіту, заступник державного секретаря внутрішніх справ ЗУНР.

Після еміграції уряду Є. Петрушевича до Відня Роман Перфецький — уповноважений Диктатора ЗУНР для зв'язку з краєм. Голова Західноукраїнського товариства Ліги Націй (1922 — 1923).

У першій половині 1930-х років Роман Перфецький повернувся у Галичину, двічі — у 1935 і 1938 роках — обирався депутатом польського Сейму. Член правління Союзу українських адвокатів (1929 — 1939). У 1939 — 1943 роках працював нотаріусом у Замості на Холмщині.

Загинув Роман Перфецький у 1944 році за нез'ясованих обставин у Львові. Похований на Личаківському цвинтарі.

135-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ОЛЕКСАНДРА НАДРАГИ

Адвокат, громадський і державний діяч, педагог, учений-правник Олександр Надрага народився у 1885 році у родині службовця у Бережанах на Тернопільщині. Навчався в гімназії у Львові. Правничу освіту здобув у Львівському університеті.

У добу ЗУНР — Олександр Надрага на посаді заступника повітового комісара Станиславівського повіту адвоката Лева Бачинського (1918 — 1919). У 1919 році відкрив у Львові адвокатську канцелярію, працював в адвокатурі до 1939 року. Викладав римське право на правничому факультеті Українського таємного університету у Львові (1919 — 1925). На запрошення митрополита Андрея Шептицького у 1932 — 1939 роках читав лекції з цивільного права у Греко-католицькій богословській академії.

У 1939 році, після встановлення радянської влади на Західній Україні, став в. о. професора кафедри історії держави і права юридичного факультету Львівського університету імені І. Франка. Дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка у Львові: входив до складу правничо-термінологічної комісії.

Олександр Надрага — один із членів-засновників Союзу українських адвокатів; був обраний до керівного органу цього Союзу — Головної ради. У 1935 року увійшов до складу адвокатського дисциплінарного суду Львівської адвокатської палати. Член Товариства українсько-руських правників.

У жовтні 1947 року Олександр Надрага звинувачений у націоналізмі і «войовничому католицизмі». Виселений зі Львова разом із сім'єю на спецпоселення у Сибір. 12 років перебував на засланні у Кемеровській області (1947 — 1959). Після звільнення зі спецпоселення родина отримала право повернутися, але без права проживання у Львові.

Помер Олександр Надрага у 1962 році у Самборі. Похований у Львові.